

Radikal

Suriye'deki karışıklık Hatay'ı tarihi bir krize soktu

Ekonomi / 29/07/2012

Suriye'deki olaylar en fazla Hatay ekonomisini vurdu. HASİAD Başkanı Gülay Gül, birçok firmanın iflasın eşiğine geldiğini belirterek, "Hatay, böyle kriz görmedi" dedi.

Mehmet EZER

ANTAKYA - Suriye'de yaşanan iç savaşın bölge ekonomisine verdiği zararı değerlendiren HASİAD Başkanı Gülay Gül, Hatay'ın yaşanan sorunlar nedeniyle tarihinin en büyük krizini yaşadığını söyledi.

Suriye'deki iç savaş ve iki ülke arasındaki krizden etkilenen Hataylı büyük firmaların iflasın eşiğine geldiğini kaydeden Gül şunları anlattı:

"Hatay böyle bir kriz görmedi. Sanayici, nakliyeciyi, ithalat, ihracatçılar, turizm firmaları ile tarım sektörü çok ciddi anlamda etkilenmiştir. Esnaf, tüccar ve işadamları ekonomik anlamda etkilenmiştir, halk ise tedirgin durumdadır. Mevcut durum nedeniyle işadamları ve firmalar, iş görüşmesi, yatırım veya alışveriş için Hatay'a gelmiyor. Kredi ile TIR alanlar ve kredi ile şirketini büyüten firmalar mağdur durumdadır. Bankalara kredi borcu olan firmalar iflasın eşiğindedir. Çok kısa süre içerisinde Hatay'da faaliyet gösteren çok büyük firmalar, maalesef resmi olarak iflaslarını açıklamak zorunda kalacaktır.

Devlet bunu görmeli, buna göre acil tedbirler almalıdır. Ciddi anlamda zarar gören esnaf ve tüccarlar desteklenmeli, vergi ve kredi borçları ötelenmeli, devlet bankalarından düşük faizli uzun vadeli kredi verilmelidir."

Ortadoğu'da Türk pazarının da yok olma aşamasına geldiğini vurgulayan Gül, "Artan maliyetlerle rekabet edemeyen ve daralarak yok olmaya başlayan Türk pazarı yerine, Alman ve Çin pazarları gittikçe genişliyor. Ayrıca Ortadoğu ülkeleri Türkiye'ye karşı güven kaybı yaşıyor. Ortadoğu'ya açılan en önemli kapı, Cilvegözü Sınır Kapısı'dır. Bu kapı çalışmadığı sürece çözüm de olmaz" diye konuştu.

TURİZME ÇÖZÜM ARIYORUZ

Gülây Gül, etkilenen Hatay turizmi canlandırmak için girişimlerde bulduklarını da belirterek, şunları söyledi:

"Bu çerçevede, yakın bir tarihte Lübnan'a bir iş gezisi düzenledik. Lübnan'da çok ciddi iş temaslarımız oldu. Tabi bu, 1-2 gün ile olacak bir şey değil. Bu görüşmelerin devamının gelmesi gerekiyor. Öncelikle işadamlarımızın önlerinin açılması gerekiyor. Bu konuda bir rapor hazırlayıp bakanlıklarımıza raporu ilettik. Ayrıca Hatay'ın turizmini canlandırmak adına, Lübnan ile karşılıklı uçak seferlerinin yapılmasını istiyoruz. Bu konuda bir takım girişimler var. Uçak seferlerinin yanı sıra, mutlaka bir feribot seferinin de konulması için gayret gösterilmesini istiyoruz. Bütün bunların bir nebze de olsa, Hatay turizmini canlandıracağını düşünüyoruz. Bu zor dönemde bizim toplumumuza fayda sağlamamız gerçekten çok zor. Ama bütün imkanlarımızı seferber ederek, en azından sosyal anlamda şehrimize katkı sağlamaya çalışıyoruz."

ATSO: TİCARET YOK OLMUŞ DURUMDA

Antakya Ticaret ve Sanayi Odası Başkanı Hikmet Çiñçin de, Suriye'deki olayların Hatay ekonomisine çok olumsuz yansımaları olduğunu ve olmaya devam ettiğini söyledi.

İki ülkenin karşılıklı mutabakata varması sonucu, 2009'un Eylül ayında kalkan vize uygulamasının ciddi bir sinerji oluşturduğunu, bunun da ticarete olumlu yönde yansıdığını kaydeden Çiñçin, şu anda ticaretin neredeyse yok olma seviyesine dayandığını vurguladı.

2 MİLYON YOLCU, 400 BİNE DÜŞTÜ

Hatay'ın Cilvegözü ve Yayladağı Sınır kapılarından giren çıkan yolcu sayısında da ciddi oranda azalma olduğunu anlatan Çiñçin, şu bilgileri verdi:

"Hatay'dan Suriye'ye ihracatımız 2008'de 123 milyon dolar, 2009'da 186 milyon dolar, 2010'da 250 milyon dolar olarak gerçekleşti. 2011'de 150 milyon dolara düşen ihracatımız, 2012'de neredeyse sıfır noktasına geldi. Cilvegözü ve Yayladağı Sınır kapılarından gelen ve giden yolcu sayıları toplamına baktığımızda, bu sayı 2010 yılında 2 milyon 581 bin 801 iken, 2011 yılında ise yüzde 17 oranında bir azalmayla 2 milyon 145 bin 585'e düşmüştür. 2012 yılının ilk 5 aylık döneminde, geçen yılın aynı dönemine oranla ise yüzde 46'lık bir düşüşle bu sayı, 472 bin 292 kişi olmuştur.

İhracatçı ve nakliyecilerimiz, turizmcilerimiz, bu sıkıntıdan büyük ölçüde etkilenmiştir. Ayrıca halk arasında bavul ticareti diye adlandırılan ticaret şekli, oldukça yaygın olarak yapılmaktayken, esnafımızla beraber bu tacirler de büyük ölçüde darbe almıştır.

Hatay, İstanbul'dan sonra ülkemizin en fazla kara taşıma aracına sahip ikinci şehirdir. Günümüzde, Hatay'dan 135 ülkeye, 202 adet C2 Yetki Belgeli firma ile 7 bin 714 adet çekici vasıtasıyla taşıma yapılmaktadır.

2010 yılında, Cilvegözü Gümrük Kapısı'ndan gelen ve giden kamyon-TIR sayısı 172 bin 419 iken, 2011 yılında bu sayı yüzde 13 oranında bir azalmayla, 150 bin 104'e düşmüştür. 2012 yılı mayıs ayı itibarıyla, geçen yılın aynı dönemine göre yüzde 41'lik bir düşüşle, 38 bin 617 kamyon-tır giriş-çıkış yapmıştır. Bu rakamlar da Hatay ekonomisinin kaybını ortaya koyuyor. Esnafın kredi, Bağ-Kur ve SGK borçlarının ertelenmesini talep ediyoruz."

SINIR İLLERİ BÜYÜK DARBE ALDI

Antakya Ticaret Borsası Başkanı Mehmet Ali Kuseyri ise, Türkiye ile Suriye arasındaki siyasi ilişkilerin hızla bozulmasının, sınır illerinde ve özellikle Hatay'da ekonomik ve sosyal kayıplara yol açtığına dikkat çekti. Kuseyri, yaşananları şöyle özetledi:

"Ekonomik canlılık büyük darbe alırken, sorunun sürmesi beklentileri de olumsuz etkilemiştir. Bu durum, Suriye ile gerek doğrudan, gerekse Ortadoğu ülkelerine yönelik yoğun ticari ilişkileri bulunan ilimizde, üretim, ihracat, pazar kaybı, navlunun yükselmesi, istihdam gibi kayıpları gittikçe büyütüştür. Suriye'nin son yıllarda, dış ticaretinde önemli kalem oluşturan ürünleri, yaklaşık 800 kilometrelik sınır komşuluğu bulunan Türkiye'den karşılamasıyla, özellikle bu ülkeyle sınır komşuluğu bulunan Hatay, Adana, Mersin, Gaziantep, Kilis ve Mardin kent ekonomilerinde yaşanan ciddi hareketlilik, şu sıralarda tamamen durmuş, ekonomik ve ticari ilişkileri büyük darbe almıştır." (dha)